

Aan:

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Voerendaal
Raadhuisplein 1
6367 ED Voerendaal

Van:

Bewoners buurtschap Fromberg
p.a. Frombergerweg 13
6367 PJ Voerendaal

Datum:

05-05-2021

Bijlagen:

Visie Fromberg

Kenmerk:

20210505ROV

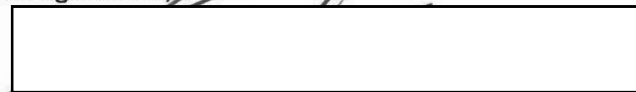
Onderwerp:

Visie/Standpunt met betrekking tot de plannen van Wijndomein St. Martinus op de Langeberg.

Geacht College,

Naar aanleiding van de online deelname aan de omgevingsdialoog op 24 maart 2021 en 29 april 2021, willen wij U hierbij de toegezegde Visie/Standpunt van het overgrote deel van de bewoners van het buurtschap Fromberg en organisaties die medeondertekend hebben, met betrekking tot de plannen van Wijndomein St. Martinus op de Langeberg doen toekomen.

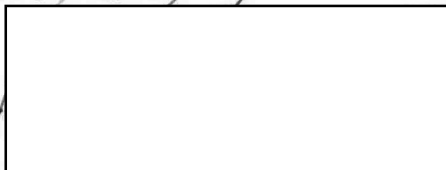
Hoogachtend,

E. van Herk
Frombergerweg 13

Mede ondertekend:

Mevr. M. Wolfs-Diederén
Frombergerweg 10

Dhr. J. Wolfs
Frombergerweg 10

Mevr. M. Burgers-Stoffelen
Frombergerweg 15

Dhr. R. Burgers
Frombergerweg 15

Mevr. M. Queisen-Schins
Frombergerweg 17

Dhr. E. Queisen
Frombergerweg 17

Mevr. E.S.F. Schins
Frombergerweg 12

Dhr. J.H.G. Heuten
Frombergerweg 12

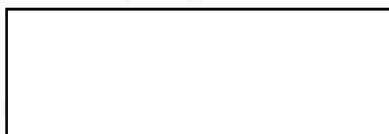
Mevr. G. van Beek-Frissen
Frombergerweg 6

Dhr. A. van Beek
Frombergerweg 6

Mevr. T. Schins
Frombergerweg 12A

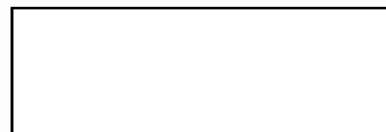
Stichting Natuurlijk Geuldal
Keutenberg 5

Mevr. J. Ortman-Ramakers
Frombergerweg 8

Dhr. H. Ortman
Frombergerweg 8

Mevr. J. Wieretz
Heugdenweg 1

Dhr. R. Wieretz
Heugdenweg 1

Mevr. J. Erkens
Heugdenweg 2

.....

Dhr. L. Wieretz
Heugdenweg 1

Mevr.
M. Erkens
Heugdenweg 2

Dhr.

.....

Mevr.
C. Erkens
Heugdenweg 2

Dhr.

.....

Mevr.

Dhr.

.....

Mevr.

Dhr.

.....

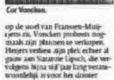
Visie Fromberg

De visie is tot stand gekomen door opgedane ervaringen, onderzoeken, gesprekken met bewoners van Ubachsberg, Winthagen, Ransdaal en Vijlen, en de Stichting Natuurlijk Geuldal, Vereniging Kleine Kernen Limburg, gesprekken met afgevaardigden van de Gemeente Voerendaal en de initiatiefnemers van St. Martinus.

In 2014 werden we als bewoners van het gehucht Fromberg geconfronteerd met de plannen van het toenmalige wijngoed Ceres. Er waren plannen voor het realiseren van een “tijdelijke” bedrijfsruimte, de eigenaar van wijngoed Ceres zocht naar een nieuwe locatie voor zijn bedrijf daar zijn toenmalige locatie aan de Oude Rijksweg te Gulpen, op korte termijn door de gemeente zou worden gesloopt.

In tal van documenten werd nog eens aan zowel de eigenaar van wijngoed Ceres alsook aan de omwonende gewezen op de tijdelijkheid en dat er voor nieuwbouw en voor permanente vestiging geen mogelijkheden geboden zouden worden.

Wijnboer wekt woede

[illegible][illegible][illegible]

wijngoud, dat inmiddels 11 hectare om. In de fondst mag hij mineral opstaan en wijn produceren, voor de duur van maximaal vijf jaar. Daarna moet hij het gebouwd slijpen. Dat is Vromcken echter niet van plan.

“Heb ik een vinger gepakt om de hele hand te pakken? Ja, dat kan je stellen.

Car Visionen, wienboer

naar de loods. „Da ding heeft
250.000 etten geluid. De lude be-
affekten kent nog eeni jaoon a-
te. Daar je ocht moet die ge-
meene oer vijf jaar koma ver-
len da ik een loods van die son-
termaal moen affekten? ik denk
van niet. In de toekomstig hoop-
slating de vergoedingen se kint
voor los ondoemen.”

Stuurgemeester Homben is abdo-

[illegible]

Burgemeester Houben reageerde in bovenstaand artikel met onderstaande uitspraak:

Maar ongeacht wie de plannen behandelt, het antwoord blijft eenduidig: geen wijndomein op de Fromberg. „Hij wil zijn onderneming uitbreiden op een kwetsbare plek in Voerendaal”, Burgemeester Houben spreekt van een ‘ingrijpende ontwikkeling’. Het is een mooi bedrijf, maar niet voor de Fromberg. Expansie leidt immers tot vervoerbewegingen door transport en grootschalig toerisme.

Ik vraag me nu nog steeds af of we hier wel goed aan hebben gedaan, is de burgemeester eerlijk.

De bewoners van Fromberg putten vertrouwen uit deze uitspraken en zien de toekomst van hun mooie Fromberg weer vol vertrouwen tegemoet.

Echter in 2019 wordt het wijngoed Ceres verkocht aan dhr. van der Molen en kort hierop verder verkocht aan dhr. Beurskens. Per brief d.d. 20 februari 2020, wordt Dhr. Beurskens door de gemeente Voerendaal erop gewezen dat:

Met de uitkomst van de presidium-vergadering is (nogmaals) duidelijk dat de gemeenteraad richting u geen opening wil bieden voor planontwikkeling. Verlenging van de tijdelijke vergunning is daarom voor ons geen optie. Dit betekent dat wij geen ruimte kunnen bieden voor verdere planontwikkeling maar ook dat de bebouwing en aanwezige voorzieningen tijdig dienen te zijn verwijderd. Neemt u niet tijdig de noodzakelijke maatregelen, is een formele handavingsprocedure onvermijdelijk. Wij gaan er echter vanuit dat u het zover niet laat komen.

Enkele maanden later is de vastbeslotenheid van de gemeente Voerendaal dat er geen ruimte voor nieuwbouw op deze kwetsbare plek in Voerendaal is, verdwenen. Hoewel de plannen van deze ondernemers nog veel verder gaan dan die van dhr. Voncken. Alle beweringen van de burgemeester bleken ineens vergeten. Dit werd als voortschrijdend inzicht betiteld. Heel vreemd dat de ene ondernemer alle mogelijkheden worden ontzegd en de volgende alle gelegenheid wordt geboden.

De geldigheidsduur van de tijdelijke omgevingsvergunning van de bestaande tijdelijke loods verstrijkt op 11 juni 2020, maar handhaving blijft achterwegen. Na bezwaar van omwonenden wordt een uitweg gevonden in weer een tijdelijke omgevingsvergunning, nu voor het plaatsen van 6 zeecontainers en het handhaven van de aanwezige betonvloer en de uitrit.

Ondertussen mogen dhr. van der Molen en dhr. Beurskens plannen maken voor nieuwbouw en permanente bedrijfsvestiging.

De plannen van de heren van der Molen en Beurskens houden in principe in dat daar waar de tijdelijke loods stond nu een even groot gebouw komt te staan (misschien wel groter want detail tekeningen

ontbreken) dit gebouw wordt “ingepast” in de natuur door aan de achterzijde van het gebouw een grondwal te plaatsen waardoor

het gebouw in ieder geval vanuit Fromberg niet meer te zien zou zijn, echter vanaf de drie andere zijden prijkt het nog steeds boven alles uit, en er kan dan ook ons inziens geen sprake zijn van landschappelijke inpassing. De inrit die nu ca. 15 meter lang is, wordt nu vervangen door een inrit van ca. 60 meter lang.

Het gebouw dat in de oude situatie voornamelijk een opslagruimte was wordt nu opgedeeld in een ontvangstruimte, een machinestalling en een productieruimte. In deze productieruimte wil men een distilleerderij vestigen en een afvullijn. En voor de goede lezer wordt er ook nog eens een optie genomen om ondergronds te bouwen. In de distilleerderij wil men voornamelijk grappa gaan produceren, Grappa is een Italiaanse gedistilleerde alcoholische drank, die vervaardigd wordt uit distillatie van de restanten van de druiven na de wijnbereiding, dat wil zeggen de schillen en de zaden. Dit houdt in dat St. Martinus een groot deel van zijn wijnaafval naar Fromberg gaat vervoeren om hier alcohol te stoken? Uitbreiding met de productie van sappen en alcoholvrije wijn worden in het gesprek van 24 maart ook nog eens genoemd. Met nog meer verkeersbewegingen tot gevolg.

Natuur, landschap en leefomgeving.

Limburg bezit een prachtig stukje natuur in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg waar we allen zeer zuinig op moeten zijn, het stukje Geul- en Gulpdal is één van de mooiste landschappen in Nederland.

a. Beleid

Om dit alles te beschermen en te bewaren voor de toekomst zijn tal van plannen en visies opgesteld door zowel provincie alsook gemeenten. Prachtige nota's die allen een gezamenlijk doel hebben, het behouden en/of verbeteren van de leefomgeving en de authenticiteit van het landschap.

POL2014 en de richtlijnen behorende bij het Nationaal Landschap Zuid-Limburg horen hierin een grote rol te spelen, helaas zien we ook in en rond Fromberg dat de goede voornemens in plannen en visies vaak ook makkelijk aan de kant gezet worden voor andere belangen en onze natuur, landschap en leefomgeving hiervan de dupe wordt.

Als je alleen al naar de wijnbouw in zijn algemeen kijkt, kun je je afvragen of dit wel in het Limburgs landschap hoort. Overal zie je wijndomeinen in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg ontstaan. Kijkend naar de natuur is het sterk de vraag of wijnbouw niet juist de Limburgse natuur en het landschap verstoort. Onderzoeken hiernaar, en een duidelijke visie op deze ontwikkeling, zijn er nauwelijks of niet. De gemeente wil zich op de kaart zetten als

een wijngemeente. Dit zal echter ten koste gaan van het Limburgs landschap, voornamelijk weidelandschap verandert langzaam in een wijnlandschap.

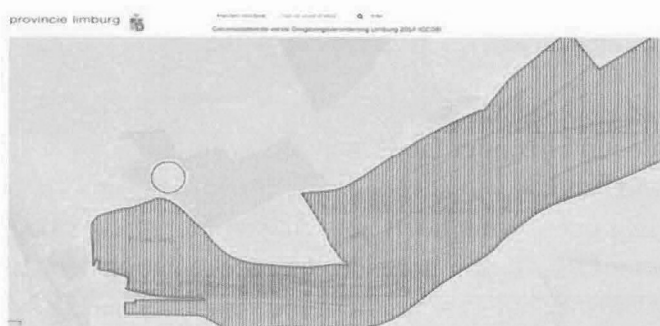

b. Bestrijdingsmiddelen

Het bestemmingsplan van de Gemeente Voerendaal voorziet niet in een beleid op het gebied van toepassing van bestrijdingsmiddelen. Daar waar er in andere gemeenten een spuitvrije zone gehanteerd wordt, is dit in Voerendaal niet het geval.

In de wijnbouw worden meer en andere bestrijdingsmiddelen gebruikt dan in andere landbouwsectoren. Helaas ontbreekt in Nederland een gedegen onderzoek naar gebruik en de lange termijn gevolgen voor natuur, mens en milieu. Natuurlijk zijn de gebruikte middelen allen geregistreerde middelen en horen ze veilig te zijn voor mens, dier en milieu, echter in de praktijk en kijkend naar de waarschuwingen op de verpakkingen is dit wel anders. St. Martinus spuit op Fromberg, met behulp van een ouderwetse methode bestrijdingsmiddelen, de gebruikte middelen zoals op de verpakking vermeld wordt, zijn giftig bij inslikken, kunnen allergische huidreactie veroorzaken, veroorzaken ernstig oogletsel, zijn verdacht van het veroorzaken van kanker en zijn zeer giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen. Ook wordt een van de bestrijdingsmiddelen die St. Martinus gebruikt nu in verband gebracht met de ziekte Parkinson, hopelijk zal vanaf 2021 dit middel niet meer toegelaten worden. Een beleid op een spuitvrije zone binnen de gemeente Voerendaal is noodzakelijk, de agrarische bestemming van de percelen behorende bij het wijngoed zijn veranderd, er hoort door de gemeente onderscheid gemaakt te worden tussen landbouw en fruitteelt.

De uitwerkingen van deze bestrijdingsmiddelen op de natuur, de flora, fauna en Natura 2000,

kunnen desastreus zijn. Voorbeeld: Zo is onbekend welke invloed de gebruikte schimmelwerende bestrijdingsmiddelen hebben op de orchideeënpopulatie op het Natura 2000 gebied Vrakelberg. Deze Rode Lijst planten hebben absoluut bepaalde schimmels (mycorrhiza) nodig om te leven en deze kunnen worden aangetast door dit bestrijdingsmiddel. Ook zal de teruggang van de insectenwereld en de negatieve gevolgen voor bestuiving en vogelsterfte merkbaar worden.

c. Landschap in verandering

Daarnaast zijn de gevolgen door de verandering van voornamelijk kalkrijk voedselarm weideland in wijnbouw en het toegenomen gebruik van bestrijdingsmiddelen niet duidelijk, maar een ding is zeker, daar waar vroeger in de achtertuinen in Fromberg hazen, konijnen en fazanten een normaal beeld waren zie je ze de laatste jaren nauwelijks of niet. Het zeer kwetsbare Natura 2000 gebied Vrakelberg, met zeer zeldzame rode-lijst planten en insecten, ligt letterlijk op een steenworp afstand.

Het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is opgericht om de authenticiteit van dit gebied te beschermen, maar van alle kanten wordt het overal aangetast, zeker ook bij Fromberg.

d. Niet alleen agrarische maar ook nog eens industriële activiteiten

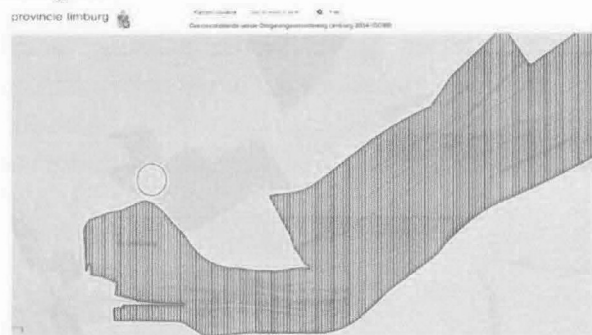
Een ander gevaar voor natuur, landschap en leefomgeving is de ondernemers drang van de heren van der Molen en Beurskens tot uitbreiding, de gebeurtenissen in Vijlen zijn hier een goed voorbeeld van. Maar ook in Voerendaal zijn er alweer uitbreidingsplannen. (aanplant wijngaard bij kasteel Puth, optie ondergronds Langeberg, experience locatie in het Heuvelland).

Akkoord gaan met bebouwing op Fromberg betekent ook akkoord gaan met verdere uitbreiding. Uitbreiding is dan niet meer tegen te houden.

e. Het open landschap

De gevolgen voor natuur, landschap en omgeving zijn enorm. Niet alleen de aantasting van het landschap door ver ontsierende bebouwing, maar ook de toename van gemotoriseerde verkeersbewegingen met schadelijke uitlaatgassen zullen hun werk doen en dit niet alleen voor Fromberg maar ook voor de omliggende kernen en natuurgebieden.

Het gebied tussen Etenaken en Colmont, waar Fromberg in ligt, is nu nog één van de weinige gebieden in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg die:

- een open bijzonder landschap biedt, volledig in het zicht vanuit een groot deel van het Heuvelland.
 - weinig bebouwing heeft, iets dat karakteristiek is voor dit gebied.
 - Veelzijdige, hierbij horende, specifieke natuur- en landschapswaarden.
- Dit vraagt om extra bescherming.

f. Verkeersbewegingen

- niet door gemotoriseerd verkeer belast wordt, behalve door de negatieve invloed van de Mergellandroute die uit gefaseerd dient te worden omdat de route niet meer van deze tijd is. Deze kwaliteiten dreigen te verdwijnen.

De drang tot uitbreiding is te begrijpen, maar niet ten koste van de huidige kwaliteiten, natuur, landschap en de leefomgeving. Men moet hier meer denken in de zin van POL2014, centraal op daarvoor aangewezen punten en/of in bestaande gebouwen, zo kort mogelijk in de buurt van grotere verbindingswegen, de mogelijkheden en alternatieven zijn er. Immers, zoals grote opslagloodsen geen onderdeel zijn van mooie agrarische activiteiten en op een industrieterrein horen, zo zal dit bedrijf ook uitgroeien naar een activiteit die industriële trekjes zal krijgen. Daar moet nu al rekening mee gehouden worden.

De verbindingswegen zijn bijzonder smal en landelijk. De enige minst schadelijke uitweg is de verbinding met de als 'Kavelweg' bekendstaande route tussen Etenaken en Ubachsberg. Richting Etenaken liggen knelpunten. Ten eerste de tunnel onder het miljoenenlijntje.

Vervolgens ook de Klapstraat gemeente Gulpen-Wittem, nu al zwaar belast, krijgt nog meer (zwaar) verkeer te verwerken en dat is niet acceptabel. Het verkeer richting Ubachsberg zorgt voor een extra belasting van het zeer drukke kruispunt en de smalle wegen door het dorp.

Om die reden is het onbegrijpelijk dat voor de activiteiten de eigenaar samen met de gemeente niet zoekt naar alternatieven aan de rand van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg in de buurt van doorgaande wegen. Ze worden allen stelselmatig en zonder steekhoudende argumenten door St. Martinus afgewezen en de gemeente accepteert dit.

h. Het verleden en de toekomst

Daar waar bij de vorige eigenaar Ceres nog sprake kon zijn van noodzaak, is dit bij St. Martinus absoluut niet het geval.

Wat iets tijdelijks had moeten worden is ondertussen voor de bewoners van Fromberg een nachtmerrie geworden. Daar waar men in begin nog hoop kon putten uit de duidelijke woorden van burgemeester en het stevige helder standpunt van de gemeenteraad, is deze hoop langzaamaan vervlogen door troebele beleidsvoornemens. Zonder afdoende rekening te houden met de knelpunten zoals door bewoners van Fromberg aangedragen, draait het uit op jarenlange juridische procedures en een volledig verziekte sfeer in Fromberg met de ondernemer.

Op 24 maart, tijdens een gesprek met Gemeente Voerendaal en initiatiefnemers van St. Martinus werd nogmaals duidelijk wat bebouwing en de daarin voorgenomen activiteiten op deze plek met zich meebrengt.

Standpunt.

We begrijpen dat een gemeente voordelen ziet in de plannen van St. Martinus en dat dit bijdraagt aan het zich op de kaart zetten van Voerendaal als de wijngemeente.

Voerendaal wil ook een groene gemeente zijn en mensen aantrekken die naar het mooie Voerendaal in het prachtige Limburgs landschap komen, Voerendaal moet bekender en geliefder worden buiten Voerendaal.

Of deze plannen van St. Martinus op deze plek hiertoe werkelijk bijdragen is maar de vraag:

- het landschap verandert in een wijnlandschap
- het typisch Limburgs landschap verdwijnt langzaam
- meer mensen en activiteiten betekent ook meer gemotoriseerde verkeersbewegingen
- hiervan zijn de gevolgen niet bekend zoals voor de leef kwaliteit en stikstofdepositie bij Natura 2000.

Bewoners Fromberg en organisaties die medeondertekend hebben zijn van mening dat er geen enkele vorm van **bebouwing** past op de aangewezen plek aan de rand van Fromberg, aan de rand van het Natura 2000 gebied en midden in de Bronsgroene zone. Natuur, landschap en leefomgeving horen hier de belangrijkste factor te zijn. Gevolgen van bebouwing maar ook van de wijnbouw op de lange termijn voor de natuur, het landschap en de leefomgeving zijn niet bekend.

De gevaren van het bieden van **uitbreidingsmogelijkheden** in dit gebied zijn niet alleen voor de kern Fromberg maar ook voor de omringende kernen te impactvol.

De plannen voor het organiseren van **kennissessies, wijncursussen, wijnproeverijen, verwerking van de oogst tot eindproduct**, betekenen alleen maar meer **verkeersbewegingen** en overlast voor de omwonenden en het belasten van de natuur.

Hierin zijn nog niet eens de plannen meegenomen die tijdens gesprekken met bewoners genoemd zijn en waarschijnlijk in een later stadium via uitbreiding gecreëerd worden. Denk hierbij aan ontvangst van groepen tot 30 personen, kleine horeca en een klein terras, maar ook **evenementen zoals een Wijnrestaurant op het land, waarmee wij als bewoners van Fromberg opeens werden geconfronteerd**. Beperkingen hiervoor vastleggen in een bestemmingsplan bieden maar een kleine bescherming, als dit zo zou zijn dan was deze discussie niet geweest.

Het kijken naar en het werken aan een verkeersplan is natuurlijk prachtig, echter andere routes of omleidingen om bepaalde plekken te ontzien is alleen een verplaatsing van het probleem.

De mogelijkheid die we zien om tegemoet te komen aan de parkeermogelijkheid voor werkers op het wijngoed en het bieden van onderdak zien we in het in gedeeltelijk instant houden van de inrit en een deel van de verharding, waarop werkers hun auto kunnen parkeren en tijdens het teeltseizoen het tijdelijk bieden van een onderdak zoals dat ook bij andere fruitteilers gebruikelijk is, **inpassing in het landschap door groenvoorziening** is hiervoor wel noodzakelijk.

De verdere noodzakelijkheid van **stalling van materiaal en machines in een grote nieuwe loods** zien wij niet. Onderbouwing van de noodzaak is er niet, andere wijngaarden in

Voerendaal gaan hier creatief mee om.

Het zoeken naar alternatieven binnen de gemeente Voerendaal, bijvoorbeeld uitbreiding en kijken naar de mogelijkheden die bij kasteel Puth geboden worden is hier een betere oplossing. **Als de gemeente Voerendaal zich echt als wijngemeente op de kaart wil zetten zou het bieden van een Wijncentrum Voerendaal, op te richten op het industrieterrein Lindelauffer Gewande misschien wel de beste oplossing zijn. Hier zouden de verschillende wijngaarden van Voerendaal gebruik van kunnen maken op verschillende vlakken, denk hierbij aan opslag, productie, ontvangst, wijnproeverij, kennissessie' s etc.**

Ook wordt met bovenstaande beter voldaan aan de visie van POL 2014.

We willen hier gebruik maken van de woorden die burgemeester Houben al in 2015 gebruikte:

Hij wil zijn onderneming uitbreiden op een kwetsbare plek in Voerendaal", Burgemeester Houben spreekt van een 'ingrijpende ontwikkeling'. Het is een mooi bedrijf, maar niet voor de Fromberg. Expansie leidt immers tot vervoerbewegingen door transport en grootschalig toerisme.

Tevens willen we de gemeente dringend vragen om een spuitbeleid op te stellen, tot gemeentelijk beleid vast te stellen, en op de uitvoering daarvan toe te zien.

Door de veranderde situatie die op Fromberg is ontstaan, voornamelijk weideland is veranderd in wijnbouw, is hier een spuitvrijzone inclusief een afschermdende haag noodzakelijk, **10 jaar wachten tot St.Martinus hier op Fromberg overgaat op biologisch behandelbare druivensoorten is geen optie.**

Het onderzoek welk hier heeft plaatsgevonden door de NVWA beperkt zich op de gebruikte middelen en de toepassing van deze middelen en de gebruikte machines, echter dat omwonende hun tuin moeten verlaten of kinderen hun speelplek om op deze wijze te ontsnappen aan de spuitnevel, is in dit onderzoek op geen enkele wijze meegenomen. Het blijft onzes inziens een onderdeel van een goede ruimtelijke ordening.

Samenvattend:

Het overgrote deel van de bewoners van het buurtschap Fromberg en organisaties die medeondertekend hebben zijn het erover eens dat:

- Er geen enkel draagvlak is voor de gepresenteerde plannen van St. Martinus.

Specifiek: geen bouwwerken voor wat voor een doel dan ook.
geen activiteiten waarvan kan worden aangenomen dat ze meer verkeersbewegingen tot gevolg hebben.
- Door de gemeente Voerendaal voor de time-being een spuitverordening wordt opgesteld en gehandhaafd, waarin de toegezegde afspraken tussen belanghebbende en St. Martinus als start kunnen dienen.
- Het bestemmingsplan aan te passen op het veranderde gebruik van de agrarische gronden, landbouw wordt fruitteelt.
In de fruitteelt worden andere bestrijdingsmiddelen en technieken gebruikt dan in de landbouw, dit dient onzes inziens ook in een bestemmingsplan duidelijk te zijn middels het opnemen van spuitvrije zones, dit om omwonende en natuur te beschermen tegen eventuele risico's.
Uit uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State valt af te leiden dat in de fruitsector de regel gehanteerd wordt om een afstand aan te houden van 50 meter tot gevoelige functies.
- Er een beperkte oplossing kan komen voor het parkeren van auto's van werknemers (maar geen bedrijfsmachines en materieel!).

